

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

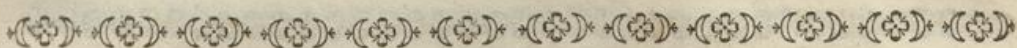
Actus tertii scena prima

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1094](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1094)

ACTUS TERTIUS

Τρίμετροι Ίαμβικοί.

ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

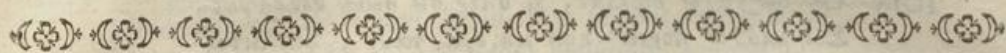
- ΚΛ. Ἴδὲ, θείασαι, κὲχ ἅπαντας ἐκφέρω.
 ΑΛΛ. Οἴμ', ὡς χροεῖω, κὲχ ἅπαντας ἐκφέρω.
 995 ΔΗΜ. Ταυγὶ τί ὄβη; ΚΛ. Λόγια. ΔΗΜ. Πάντ'; ΚΛ. Ἐθαύμασται;
 Καὶ ἢ Δί', ἔη γ' ἐμῷ τι κίβωτὸς πλέα.
 ΑΛΛ. Ἐμοὶ δ' ὑπεράδον, ἔξ ξυνοικία δύω.
 ΔΗΜ. Φέρ' ἴδω, πίνῃ γὰρ εἰσιν οἱ χροεῖμοι ποτε;
 ΚΛ. Οὔ μοι μὴ εἰσι Βάκιδ'. ΔΗΜ. Οἱ δὲ σοὶ πίνῃ;
 1000 ΑΛΛ. Γλάνιδ', ἀδελφεῖ ἔξ Βάκιδ' γεραιτέρω.
 ΔΗΜ. Εἰσὶ δὲ αὐτῶν; ΚΛ. Περὶ Ἀθλιῶν, αὐτῶν Πύλου,
 Περὶ σῶν, αὐτῶν ἐμῶν, αὐτῶν ἀπάντων παραγμάτων.
 ΔΗΜ. Οἱ σοὶ αὐτῶν; ΑΛΛ. Περὶ Ἀθλιῶν, αὐτῶν Φακῆς,
 Περὶ Λακεδαιμονίων, περὶ σκόμβρων νέων,
 1005 Περὶ τῶν μετρήτων τάλφιτ' ἐν ἀγορᾷ κακῶς,
 Περὶ σῶν, περὶ ἐμῶν, περὶ ἀπάντων παραγμάτων.
 Τὸ πέῃ ἀν' ἔτσσι δάκοι.
 ΔΗΜ. Ἄγε νῦν, ὅπως αὐτὰς ἀναγνώσασθέ μοι,
 Καὶ τ' περὶ ἐμῶν κείνων, ὅπερ ἤδομαι.
 1010 Ὡς εἰ κερύλησον αὐτὸς γνήσομαι.
 ΚΛ. Ἄκουε δὴ νῦν, ἔξ ὁρῶσθε τ' νῦν ἐμοί.
 Φερέτω Ἐρεχθεῖδιν λογιῶν ὁδὸν, ἣν σοὶ Ἀπέλλων
 Ἰαχὲν ἐξ ἀδύτου χροεῖ πριπόδων ἐειπίμων.
 Σάξασθαι σ' ἐκέλευσ' ἱερὸν κίνα κερχαρόδοτον,

Ὡς

vf. 994. Ὡς χροεῖω] Gravatus onere & multitudine oraculorum, quae adportat, hoc dicit; ut in Ranis vf. 8. μετακαλλόμεν' τ' ἀνδρῶν ὅτι χροεῖται. In his locis eodem verbo in eadem significatione utitur, sed aliter atque aliter formato. Vide supra ad vf. 61.
 ,, vf. 1000. Γλάνιδ'] Bacis notus est inter veteres ,, fatidicos, quorum oracula jactabantur Athenis; Glanis vero, qui hic dicitur illius frater, nullus fuit in rerum natura, sed fingitur ab Allantopola ad similitudinem vocis Bacis. Est autem γλάνις piscis nomen." Casaubonus.

,, vf. 1003. Φακῆς] Ut commendet oracula sua, esse ,, scripta ait de vasis edulibus." Ex ejusdem Notis.
 ,, vf. 1010. Ὡς ἐν κερύλησιν αἰστίς] Exiit revera tale oraculum de Athenensium potentia; quod Schollastes adducit: Ἐξέταμον πολέων Ἀθηναίων ἀρετῆς. Πολλὰ ἴδεν καὶ πολλὰ παθὼν καὶ πολλὰ μογήσαν. Αἰστίς ἐν κερύλησιν γνήσομαι ἡμᾶς πάντα. O felix civitas Minervae praedatrix! Postquam multa videris, & multa tuleris, & multa feceris; Aquila in Nubibus stes in omnem aetatem. Aristides Panathenaeo circa finem, de hac urbe loquens, dicit: αἰστίς τε ἐν κερύλησιν αὐτῆς ὁ θεὸς καλεῖται, πρὶς

SCENA PRIMA.

Senarii Iambici.

CLEO, ALLANTOPOLA, POPULUS, CHORUS.

CL. En, specta, nec omnia effero.

BOT. Hei mihi quam valde cacaturio, nec omnia effero.

995 POP. Quid haec sunt? CL. Vaticinia. POP. Omnia? CL. Miraris?
Et profecto adhuc est mihi una arca plena.

BOT. Mihi autem coenaculum, & duo conclavia.

POP. Fac sciam, cujusnam sint haec oracula.

CL. Mea quidem sunt Bacidis. POP. Tua vero cujus?

1000 BOT. Glandidis, qui fuit frater Bacidis major natu.

POP. De qua re sunt edita? CL. De Athenis, de Pylo,
De te, de me, de omnibus rebus.POP. Tua vero de qua re? BOT. De Athenis, de lente,
De Lacedaemoniis, de scombris novis,

1005 De his, qui frumenta in foro male metiuntur,

De te, de me, de omnibus rebus.

Istud penem facile momorderit.

POP. Facite nunc, ut ea mihi legatis,

Et illud, quod de me est editum, quo delector:

1010 Nempe, ut aquila fiam in nubibus.

CL. Audi nunc jam, & huc adverte mentem:

Attende Erechthides, ut scias, quae sit ratio oraculorum, quae Apollo tibi

Profatus est e penetrali per tripodas venerandos:

Observare te iussit sacrum canem ferratos dentes habentem,

Qui

πρὸς τὰλλα πολιόμενα. Aquilamque in nubibus ipsam
Deus (nempe Apollo) vocat ad alias urbes comparatam.
Vide Comicum hic in Equit. vf. 1085. & in Avibus vf. 979.
vf. 1012. Φάριον] Facete imitatur stylum oraculo-
rum. Apud Herodotum in Urania exstat oraculum e-
jusdem Bacidis, ad quem sua etiam oracula referebat
Cleo, quod ab eodem isto verbo incipit; ubi Hero-
dotus istud praefatus, Βάκιδι γὰρ ἄδῃ ἐχθ' ἐπὶ τριταίῃ
ἡ χερσὶν ἄφ' ὀφθαλμοῦ ἔδωκεν ὄραμα. Etiam illud oraculum, quod
Cadmio datum est, ita incipit: Φάριον δῆμοι μύθον Ἀγρή-

νυθὸν ἔκδοις Κόδιος. Considera mihi orationem meam
apud Scholiastem Comici, & Euripidis.

Ibid. Ἐρεχθίδην] Ita vocat Populum Atheniensem,
ab Erechtheo rege antiquo; sic vf. 1052. Cecropiden
eum vocat a Cecrope rege, & Aegiden vf. 1063. ab
Aegeo rege.

Ibid. Λογίων ὄδον] Apud Euripidem in Phoenissis
vf. 918. Tiresias Vates inquit: Ἄκου δὴ τῶν Διοσκά-
των ἱμῶν ὄδον. Ex Notis Kusteri.

vf. 1014. Καρχαρόδοισα] Ita vocat Cleonem in Ve-
lipsis vf. 1034. & in Pace vf. 754.

- 1015 Ὅς πρὸθεν δάκνων, ἢ ὑπὲρ σὲ δεινὰ κεραγὰς,
 Σοὶ μισθὸν ποιεῖ· κἄν μὴ δρᾷ ταῦτ', σπλιεῖται.
 Πολλοὶ γὰρ μισθὸν σφὲ κατακράζουσι κολοῖσι.
 ΔΗΜ. Ταῦτ' ἐγὼ δὲ Δῆμητρεῖ ἐγὼ σὲ οἶδ' ὅ, π' λέγῃ.
 Τί γὰρ ἔστ' ἔρχεσθαι, ἢ κολοῖσι, ἢ κωῖσι;
- 1020 ΚΛ. Ἐγὼ μὲν εἰμὶ ὁ κύων· πρὸς σὲ γὰρ ἀπύα.
 Σοὶ δ' εἶπε σὺ ζῶσθαι μ' ὁ Φοῖβος τὸν κυῖα.
 ΑΛΛ. Οὐ τὸτο φῆσ' ὁ χροσμὸς, ἀλλ' ὁ κύων οἶδ',
 Ὡς σὺ θύρας σε τῷ λογίαν παρῶσθαι.
 Ἐμοὶ γὰρ ἔστ' ὄρθῳσ περὶ τῶν κωῖσι.
- 1025 ΔΗΜ. Λέγε δὲ ἐγὼ δὲ πρῶτα λήφομαι λίθον,
 ἵνα μὴ μ' ὁ χροσμὸς ὁ περὶ τῶν κωῖσι δάκη.
 ΑΛΛ. Φράζεσθαι ἔρχεσθαι κυῖα Κέρβερον ἀνδραποδιζῶν,
 Ὅς κέρκω σαίλων ὅπου ἄν δειπνῆς, ἔπιπρῶν,
 Ἐξέδεσθαι σε τῶν, ὅταν σὺ πῦ ἀλλοσε χάσκῃς.
- 1030 Ἐσφοῖται δ' ἐς τὸ πᾶνιον λήσῃ σε κυνηδόν,
 Νύκτωρ τὰς λοπάδας, ἢ τὰς νήσους ἀφαιρέσθαι.
 ΔΗΜ. Νῆ τὸν Ποσειδῶ, πολὺ γ' ἄμενον, ὦ Γλάπ.
 ΚΛ. Ὡ τᾶν, ἄκωσον, εἶτα ἀφαιρέσθαι τότε.
 Ἔστ' ἡ γυνή, τῆς δὲ λέοντος ἱεραῖς ὡς Ἀθλίσις.
- 1035 Ὅς περὶ τῶν δῆμῃ πολλοῖσι κώωσι μαχεῖται,
 Ὡς περὶ σκύμοισι βεβηκῶσ ὄν σὺ Φύλαξαι,
 Τεῖχος ποιήσας ξύλινον, πύργους τε σιδερεῖς.
 ΔΗΜ. Ταῦτ' οἶσθ' ὅ, π' λέγῃ; ΑΛΛ. Μὰ τὸν Ἀπόλλω γὰρ μ' ἔ.
 ΚΛ. Ἐφρασεν ὁ θεὸς σοὶ σαφῶσ σὺ ζῶσθαι ἐμὲ.
- 1040 Ἐγὼ γὰρ ἀντὶ τῶν λέοντος εἰμὶ σοὶ.
 ΔΗΜ. Καὶ πῶσ μ' ἐλελήθεις Ἀνπιλέων γεγενημένος;
 ΑΛΛ. Ἐν σὲ ἀναδιδάσκῃ σε τῷ λογίαν ἐκῶν,

vf. 1015. Ὁ πρὸθεν δάκνων] Infra vf. 1028. ὅς κέρκω σαίλων.
 vf. 1017. Μισθὸν σφὲ κατακράζουσι κολοῖσι] Pindarus Nemeorum II. κραζέται δὲ κολοῖσι ταπεινὰ νέμοντα. Vossiferantes aniem graculi humilia rasantur. ut autem hic μισθὸν κατακράζουσι κολοῖσι, ita infra, vf. 1048. φθοῖρα γὰρ ἔπιπρῶσθαι κωῖσι.
 vf. 1020. Ἐγὼ μὲν εἰμὶ ὁ κύων] Sic apud Aeschylum Clytaemnestra se ipsam dicit canem, fidelem domus custodem, in Agamemnone vf. 616. Ὅταν πρὸς ἑλπίσιν δομάτων κύων Ἐσθλὸν ἐκείνη, πολεμῖαν τοῖς δύσφοροισι. Qualem me reliquit aedium canem ipsi benignam, malevolentibus infestam.
 vf. 1023. Ὡς σὺ θύρας] In Genitivo. Ut canis arrodit januam, si solus alicubi concludatur, exitum sibi patefacere volens; ita iste Cleo arrodit oracula, id est, non integra profert.

vf. 1026. Ὁ χροσμὸς ὁ περὶ τῶν κωῖσι] Sic dicit, oratione inverfa, pro: ὁ κύων περὶ τῶν κωῖσι.
 vf. 1027. Φράζεσθαι — κύων Κέρβερον] In Pace vf. 313. de eodem Cleone: εὐλαβεῖσθ' ἐκείνον τὸν Κέρβερον, καὶ διδρασκε, μὴ παρλάξῃ καὶ κεραγὰς ἑμπεδῶν ἡμῖν γένεσθαι.
 vf. 1028. Ὅς κέρκω σαίλων] Alludit ad Proverbum: σαίλων δάκνωσ, καὶ κύων λαίλαξ. Adulans mordet & canis et latenter nocens. ex Scholiis.
 vf. 1029. Χάσκῃς] In Vespis vf. 702. σὺ δὲ χάσκῃς τὸ κωλακρότην, τὸ δὲ πρᾶξιμονον σε κλάσθαι.
 vf. 1030. Κυνηδόν] In Nubibus vf. 491. κυνηδόν τὴν σφοῖαν σιτήσομαι.
 vf. 1031. Τὰς νήσους ἀφαιρέσθαι] Scholiastes: ὅτι ἀντὶ τῶν εἰπεῖν χύρας, παρ' ὑπὸνισαν εἶπε τὰς νήσους· ταῦτ' ἐστὶν τὰς πύργους πύργους διασπᾶσθαι, καὶ τὰς νησῖδας διασπᾶσθαι. Tenendum est, Poëtam, pro eo quod debuisse dicere, Ollas; ex inopinato dixisse Isfulas. Hoc sensu: urbis

1015 Qui primus me
 Mercedem tuam
 Multi enim e
 For. Ego,
 Quid enim
 1020 Et. Ego sum
 Tibi enim d
 Bot. Non hoc
 Oracula tua an
 Mihi enim est
 1025 For. Dic ego
 Ne me illud de
 Bot. Observa,
 Qui aliter can
 Exire enim e
 1030 Can autem ing
 Nihil potius d
 For. Multa mel
 Et. Audi, o bo
 Et nihil, per
 1035 Qui pro Populo
 Turquam pro ca
 Non extructio
 For. Sciam quid
 Et. Periphras
 1040 Ego enim tibi
 For. Et quomodo
 Bot. Utam ea

- 1015 Qui prius mordens, & pro te acerrime vociferans,
Mercedem tibi acquireret: & nisi hoc fecerit, peribit.
Multi enim ex odio contra ipsum clamitant graculi.
POP. Ego, ita me Ceres amet, non intelligo, quid haec sibi velint.
Quid enim est Erechtheo cum graculis & cane?
- 1020 CL. Ego sum canis ille; nam pro te latro:
Tibi autem dixit Apollo, ut hunc canem fervares.
BOT. Non hoc dicit oraculum, verum iste canis
Oracula tua arrodit, ut canes ostia:
Mihi enim est *oraculum*, quod perspicue dicit de hoc cane.
- 1025 POP. Dic ergo: ego autem prius lapidem capiam,
Ne me illud de cane oraculum mordeat.
BOT. Observa, ô Erechthides, canem Cerberum mangonem (*plagiarium*),
Qui adulans cauda & te coenantem observans
Exedet tuum cibum, quando tu ore hiante aliorum spectas:
- 1030 Clam autem ingredietur in culinam more canum
Noctu patinas & infulas delambens.
POP. Multo melius, ita me Neptunus amet, ô Giani dixisti.
CL. Audi, ô bone, tum demum dijudica.
Est mulier, parietque leonem sacris in Athenis,
- 1035 Qui pro Populo contra multos culices pugnabit,
Tanquam pro catulis suis stans: quem tu observa
Muro exstructo ligneo & turribus ferreis.
POP. Scisne quid haec significant? BOT. Non certe.
CL. Perspicue Deus dixit, ut me fervares.
- 1040 Ego enim tibi sum quasi leo.
POP. Et quomodo me incio factus es Antileon (*quasi leo?*)
BOT. Unum ex vaticiniis te non edocet (*data opera*) volens:

Quod

verbis reditus diripiens, & Insulanus (Atheniensibus subiectis) bonis suis exactions. In Vespis vl. 908. ἀγαθός γ' ἄλλοις καὶ διαλαίξω τὰς χεῖρας.

vl. 1037. Τίχθ' ποῖσας ἔδωκεν] Alludit ad hunc versum: Τίχθ' Τριτογενεὶ ἔδωκεν διδοὶ εἰρόσθα Ζεὺς, qui est ex Oraculo, quod Atheniensibus datum est, cum Xerxes venisset in Graeciam cum numero illo exercitu. Oraculum integrum existat apud Herodotum in Polymnia.

vl. 1039. Ἐστὶ γυνὴ. τίχθ' δὲ λέων' ἱεραῖς ἐν Ἀθήναις] Sine dubio alludit ad Oraculum illud, quod olim de Cypselo futuro Corinthi tyranno editum fuerat, & existat apud Herodotum in Terpsichore; λίστες ἐν Πέτρῳσι καὶ. τίχθ' δὲ λέων' ἄμικτον, ἀμικτὸν πολλὰν δὲ ὑπὸ γυναικὶ λίσσῃ. Τοῦτ' αὖτ' ἐν ἑσπέρῳ Κορίνθιοι — Aquila in Petris parturit; parit autem Leonem validum, cruditorum, qui vitam adimet multis: haec igitur bene anti-

madocertis, Corinthii. Etiam in Oraculo illo, quod datum fuit Acrisio, Perseus dicitur Leo, apud Eurip. in Danaë vl. 15. quod tale est: Ἔσθ' μὲν, ἔσθ' παῖδες ἀρσενεῖς τρεῖς. Οὐκ εἴς ἑκάστην πρῶτα γὰρ θήλειον σπέρμα φύσσει δέσσει. κατὰ πῶς κελὸν ποτὶ Εὐρώην κρυφαίαν γυνήσα, καὶ μὴ γυνήσα δὲ Τριτογενεὶ λέων' ἄμικτον πατρὶ &c. Erit quidem, erit masculus proles partus: non tamen ex ipso (Acriso); prius enim procreare oportebit foemineum foetum: deinde illa foemina olim, clandestinum concubitus cognoscens quodammodo & non agnoscens, alatum leonem pariet patri. In quo loco bene ὑπὸ Πέτρῳ legit Cl. Barnesius, pro ὑπὸ Πέτρῳ. Nam respicitur ad Persei Pegasus, qui erat alatus.

vl. 1040. Ἀντὶ τῷ λέων' εἶμι σοὶ] Xenophon A-pomn. II. ἀντὶ κυνὸς εἶ φύλαξ. Pro cane es custos.

vl. 1041. Ἀντιόων] Nomen proprium hominis facti ex illo, quod Cleo dicebat: ἀντὶ τῷ λέων'.

- Ὁ μόνον σιδηρῶν τεῖχος ἔστι, καὶ ξύλον,
 Ἐν ᾧ σε σώζειν τὸνδ' ἐκέλευσ' ὁ Λοξίας.
- 1045 ΔΗΜ. Πῶς δὴ τὰ τέτ' ἔφραζεν ὁ θεός; ΑΛΛ. Τυτῶνι
 Δῆσασ' ἐκέλευε πεντεσεύχη φ' ξύλω.
 ΔΗΜ. Ταυτὶ τελείωσθαι τὰ λόγι' ἤδη μοι δοκεῖ.
 ΚΛ. Μὴ πείθε· φθονεραὶ γὰρ ἔπι κρῶσσι κορῶναι.
 Ἄμ' ἴεραχε Φίλῃ, μεμνημένῳ εἰ φρεσίν, ὅς σοι
- 1050 Ἦγαγε συνδήσας Λακεδαιμονίων κορακίνας.
 ΑΛΛ. Τυτὸ γέ τοι Παφλαγῶν παρεκινδύωθε μεθυθεῖς,
 Κεκροπίδη κηκόβωλε, τί τῦθ' ἠγεί μὲγα τέρρον;
 Καὶ κε γυνὴ φέροι ἄχθῳ, ἐπεὶ κεν ἀνὴρ ἀναβείη.
 Ἄμ' οὐκ ἂν μαχέσαιτο· χέσαιτο γῶ, εἰ μαχέσαιτο.
- 1055 ΚΛ. Ἀλλὰ τὸδε φράζεθαι, πρὸς Πύλῳ Πύλον ἰὼ σοι ἔφραζεν.
 Ἐπὶ Πύλῳ πρὸς Πύλοιο. ΔΗΜ. Τί τῦτο λέγῃ πρὸς Πύλοιο;
 ΑΛΛ. Τὰς πύελυς φησὶν καταλήψασθ' εἰ βαλανεῖα.
 ΔΗΜ. Ἐγὼ δ' ἄλυσθ' ἡμέρον γειήσομαι
 ΑΛΛ. Αὐτὸς γῶ ἡμῶν τὰς πύελυς ἀφήρπασεν.
- 1060 Ἄμ' ἔπασσι γὰρ ἔστι πρὸς τὴν ναυτικῆν
 Ὁ χερσιμὸς, ᾧ σε δεῖ προσέχειν τ' ἔνθ' ἄνυ.
 ΔΗΜ. Προσέχω· σὺ δ' ἀναγινώσκε, τοῖς ναύταισι μὲν
 Ὅπως ὁ μοῦθος πρῶτον ἀπεδοθήσε.
- ΑΛΛ. Αἰγείδη, φράσασθαι κυναλώπηκα, μή σε δολάση,
 1065 Λαίθαργοι, ταχύπτερον, δολίαν κερδῶ πολυῖδεν.
 Οἶδ' ἔτι τῦτο τί ἔστι; ΔΗΜ. Φιλόφρατος, ἡ κυναλώπηξ.
 ΑΛΛ. Οὐ τῦτό φησιν, ἀλλὰ ναῦς ἐκείνη
 Λίπει ταχείας δεγυρολόγους ἔπασσι.
 Ταύτας ἀπαυδαῖ μὴ δίδοναι σ' ὁ Λοξίας.
- 1070 ΔΗΜ. Πῶς δὴ τριήρης ἐστὶ κυναλώπηξ; ΑΛΛ. Ὅπως;
 Ὅπῃ τριήρης ἐστὶ, χά' κίων, ταχύ.

ΔΗΜ.

vf. 1046. Δῆσαι — πεντεσεύχη ξύλω] Scholiastes: αἰνῶς ἅπας ἔχοντι, δεῖ ᾧ οἷα πόδες, καὶ αἱ χεῖρες καὶ ἡ τριχῆ· καὶ ἀλλετο. Quinque foramina habente, per quos pedes & manus & collum trajiciuntur. Eleganti metaphora homo attonitus & infans, qui quasi captus est sensibus illis quinque, quibus utimur, dicitur εἰ πεντεσεύχη νόσση δίδεμαι apud Aristotelem in Rhetoricis Lib. III. c. 10.

vf. 1047. Ταυτὶ τελείωσθαι] Euripides in Phoenissis vf. 1097. Νῦν χερσιμὸς, ᾧ πᾶσι, Λοξίῳ παραίνεσθαι. Nunc staculum Apollinis, o filia, perscitur.

vf. 1048. Ἐπι κρῶσσι κορῶναι] Hostes suos Cleo vocat cornices; seipsum accipitrem, contra quam illae erocitent. Videtur autem Comicus imitari Pindari locum Olymp. II. σφῶδες, ἡ πολλὰ σφῶδες φῶδ'· μαθήτετες

δὲ λάβοι παθλοσσία κίραυε δε, ἀμραντα γασάτορ Διὸς πρὸς ἄνυχα Διόν. Ille est sapiens, qui ex ingenio multa scit; qui vero ex doctrina, illi nimium utentes immoderata lingua, tanquam corvi inania vociferantur contra Jovis alitem avianam. Locum hunc indicavit Bifstus.

vf. 1050. Κορακίνας] Scholiastes ait, κορακίνας esse piscis nomen, & alludi ad vocem κῶρος filius. Intelliguntur autem captivi ex Sphaacteria.

vf. 1051. Τῦτο γὰρ τοι] Cum Athenas nunciaretur difficilem esse expugnationem Sphaacteriae, Cleo in Praefectos militiae culpam conjiciens dixit, si ipse eo mittatur, se intra viginti dies Lacedaemonios illos, qui obsidebantur, aut vivos adducturum aut occisurum: id quod ille etiam fecit; & quidem praeter omnium expectationem.

Quod solum ferreus murus est, & lignum,
In quo te asservare hunc jussit Loxias *Apollo*.

1045 POP. Quomodo ergo illud dixit Deus? BOT. Istum
Ut constringas in ligno, quod quinque habet foramina.

POP. Haec vaticinia nunc impleri mihi videntur.

CL. Ne credas; nam invidiae quaedam cornices crocitant:
At tu accipitrem amare memento, qui tibi

1050 Adduxit vinctos Lacedaemoniorum coracinos.

BOT. Equidem istud Paphlago ausus est ebrius.

Cur id, ô Cecropides malorum confiliorum auctor, habes pro egregio facinore?

Nam mulier etiam facile ferat onus, si vir aliquis id sublatum ei imponat.

Non tamen pugnaverit: nam cacaverit, si pugnaverit.

1055 CL. Sed istud observa, Pylum, inquam, ante Pylum, de qua sic dixit:

Est Pylus ante Pylum. POP. Quid illud, ante Pylum, sibi vult?

BOT. Ait se ante pyelos, (*id est, alveos, sive, folia*) in balneis occupaturum.

POP. Ego autem illotus hodie ero.

BOT. Ipse enim alveos (*folia*) vobis praecepit.

1060 Sed istud de classe dicit

Meum oraculum, ad quod animum te advertere oportet omnino.

POP. Adverto; tu vero lege, nautis meis

Quomodo merces primum dabitur.

BOT. ô Aegides, observa cynalopexem bestiam canis naturam & vulpis
habentem, ne te decipiat,

1065 Clam mordentem, velocem, dolosam, astutam, callidam.

Scis quid hoc sit? POP. Philostratus est Cynalopex.

BOT. Non hoc dicit, sed quas naves identidem

Iste petit veloces ad colligendam ab insulanis pecuniam,

Has vetat ei dare Loxias.

1070 POP. Quomodo triremis est cynalopex? BOT. Quomodo?

Nempe & triremis & canis est res velox.

POP.

speculationem; nam plerique ipsum primo deridebant, & pro infano habebant, qui auferet tanta promittere, ut testatur Thucydides Lib. III. qui inter alia scribit: τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἐπέσει μὲν τι καὶ γίνωσκ' τῆ καφρολογία αὐτῶ. Atheniensibus autem risus subortus est ob ejus vaniloquentiam. & postea in eodem Libro: καὶ τὸ Κλέων' καί τις μανιᾶδης ἔσα, ἢ ὑπὸ τῶν ἀπίστων ἐπὶ τὸς γὰρ εἰκοσὶν ἡμέρας ἔλατ' ἀνδρας, ἄσπετος ὄπισθεν. Et Cleonis promissio, quatenus fuisset infana, effectum est consecuta; nam intra viginti dies illos adduxit, ut promiserat. Hinc apparet cur Comicus id ebrium fuisse ausum dicat Cleonem.

vf. 1052. Καλέσας] In Nubibus vf. 587. Φασὶ γὰρ ἐνοχέλιαν τῆς τῆ πύλης προσέειπα. ubi vide Notam. In

Eccles. vf. 137. τὰ γὰρ βελούμασ' αὐτῶν, ὡς ἂν πράξεισι, ἐθιμωμένους ἄσπετος μισθόντ' ἐστὶ καὶ παραπληγμίνα. Vide & in *Lystr.* vf. 514.

vf. 1056. Ἐστὶ Πύλος] Scholia: τῆτο χρησμός. Ἐστὶ Πύλος προ Πύλοιο, Πύλος γὰρ μὲν ἐστὶ καὶ ἄλλοι. Erant autem tres urbes hujus nominis. Vide Steph. Byzant. in *Κυρῶσιν*. quem locum indicavit C. Kusterus.

vf. 1066. Φιλόστρατος ἢ κυναλόπηξ] Schollastes ad hunc locum, & ad *Lystratam* vf. 956. dicit hunc Philostratum fuisse *περὸ βοσκῆς Λεονοῦ*; in *Lystrata* autem a Comico *κυναλόπηξ*. sed *χυνελοπέξ*, ut *Lystratus* etiam, in Scholiis ad *Acharnens.* vf. 855. vocatus fuisse dicitur, & Theagenes ab ipso Comico in *Avibus* vf. 1295.

- ΔΗΜ. Πῶς ἐν ἀλώπηξ προσετέθη πρὸς τὰς κυνί;
 ΑΛΛ. Ἄλωπεκίοισι τῆς τραπώταις ἤμασιν,
 Ὅπῃ βότρυς πρὸ γωνον ἐν τοῖς χωρίοις.
- 1075 ΔΗΜ. Εἶεν.
 Τύτοις ὁ μαθὸς τοῖς ἄλωπεκίοισι πῦ;
 ΑΛΛ. Ἐγὼ ποιεῶ καὶ τῦτον ἡμερῶν τελεῶ.
 Ἄλλ' εἴμ' ἐπὶ τὸνδ' ἐπάκωσον, ὃν εἶπέ σοι, ἐξαλέαδ',
 Χρησιμὸν Λητοῖδης, Κυλλήνῳ, μὴ σε δολῶσῃ.
- 1080 ΔΗΜ. Ποῖαν Κυλλήνῳ; ΑΛΛ. Τίω τῦττε χεῖρ' ἐποίησε
 Κυλλήνῳ, ὀρθῶς ὅπῃ Φῆσ', ἐμβαλε κυλλῆ.
 ΚΛ. Οὐκ ὀρθῶς φεράζεις. Ἢ Κυλλήνῳ γὰρ ὁ Φοῖβος
 Ἐσ' Ἢ χεῖρ' ὀρθῶς ἠνίζατο Ἢ Διοπίδης.
 Ἄλλὰ γὰρ ὅτιναι μαι χρησιμὸς πρὸς σὺ πτερυγῶτος.
- 1085 Αἰετὸς ὡς γίνῃ, καὶ πάσις γῆς βασιλεύσει.
 ΑΛΛ. Καὶ γὰρ ἐμοὶ καὶ γῆς, καὶ Ἢ Ἐρυθρῆς γὰρ θαλάσσης,
 Χῶπ' Ἢ ἐν Ἐκβαταίοις δικασίαις, λείγων ὅπῃπατα.
 ΚΛ. Ἄλλ' ἐγὼ εἶδον ὄναρ, καὶ μαι δόκει ἢ θεὸς αὐτῇ
 Τῆ δῆμιν καταχεῖν δευταίῃ πλεθυγίαιαν.
- 1090 ΑΛΛ. Νῦν Δία καὶ γὰρ ἐγὼ, καὶ μαι δόκει ἢ θεὸς αὐτῇ
 Ἐκ πύλεως εἰθεῖν, καὶ γλαυξ αὐτῇ πικρῆσθαι.
 Εἶτα κατασπένδειν καὶ Ἢ κεφαλῆς δευδάλλω,
 Ἄμβροσίαν καὶ σῆ' καὶ τῦττε δὲ σκοροδάλλω.
- ΔΗΜ. Ἴε, ἱε. Οὐκ ἦν ἄρ' ἐδὲς Ἢ Γλάνιδος σφρώτερ.
- 1095 Καὶ μὲν ἐμαυτὸν ὅπῃπτερω σοι τρετοῖ
 Γερονταγωγίαν, καὶ ἀναπαίδειν πάλιν.
 ΚΛ. Μήπω γ', ἱκεθῶ σ', ἀλλ' ἀνάμεινοι, ὡς ἐγὼ
 Κεθῶς ποιεῶ σοι καὶ βίον καὶ ἡμέραν.
- ΔΗΜ. Οὐκ ἀνέχρησι κεθῶν ἀκῶν πολλάκις
- 1100 Ἐξηπατίθῳ ἔω τε σὺ καὶ Θεφάνης.
 ΚΛ. Ἄλλ' ἄλφριτ' ἦδη σοι ποιεῶ σκεθασμένα.
 ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ μαζίσκας γὰρ ἀφαιμαγαγῶνας,

Καὶ

vf. 1079. Κυλλήνῳ] Fingit oraculum de hac urbe esse, quia paronomasiam facturus est; ἱκεθῶς κυλλῆ, ubi subaudiatur χεῖρ, & significat manum curvam, ad munera accipienda paratam.

vf. 1083. Διοπίδης] Hanc manum & debitum fuisse manibus ait Scholiastes, obiterque perstringi tanquam furem.

vf. 1085. Αἰετὸς] Vide supra ad vf. 1010.

vf. 1088. Ἄλλ' ἐγὼ εἶδον ὄναρ] Cleo ad decipiendum Populum infomnia fingebat; ut supra vf. 806. ad cum dicit Allantopola: τοῖς ἐξαπατῆς καὶ ἐπιροπῆς πρὶ

σεουτῆ· ob eandem causam etiam oracula quaedam jaebat; ut supra, vf. 61. de eo dicebat Demosthenes: ἄρ' ἔστι χρηστικός. Hinc data est occasio Poetae, ut institueret certamen inter Cleonem & ejus Adversarium, de Oraculis & Infomniis.

vf. 1049. Ἴε, ἱε] Hae duae voces extra versum legendae sunt: ne quis putet aliquid in hoc versu redundare. Kusterus. Sic etiam apud Euripidem in Hippolyto vf. 345. Φῶς πᾶς ἂν σὺ μοι λήξιας ἢ μ' ἰχρὴν λήξαι; in hoc, inquam, versu Φῶς similiter extra versum est.

vf. 1094.

ARIS

Pop. Quosdam
 Bot. Vulpes
 Quosdam utas
 For. Elio:
 Mito autem vobis
 Bot. Ego pene
 Sed hoc adhaec
 Oraculum Lantid
 For. De qua Cy
 Cylones esse merr
 nam ad
 Ci. Non recte de
 Recte inquit man
 Sed est mihi orac
 Ut quida fin, &
 Bot. Mito etiam
 Et in Echataris
 Ci. At ego infom
 Populum perfringens
 Bot. Ego etiam, in
 Et uter deficiend
 Deinde mihi e ma
 Tum quidem am
 For. Ja! ja! Nem
 Quis percipiam tibi
 Quosdam senatus ad
 Ci. Nondum, ob
 Gena hordicuta
 For. Non libent
 Decipias sum a
 Ci. Imo faciam
 Bot. Ego vero ma

POP. Quomodo igitur vox ἀλώπηξ *vulpes*, addita est voci κύων *canis*?

BOT. Vulpeculis assimulavit milites,

Quoniam uvas comedunt ruri.

1075 POP. Esto:

Istis autem vulpeculis merces quae detur, ubi est?

BOT. Ego praebebo eam in tres dies.

Sed hoc adhuc audi, quod te vitare iussit

Oraculum Latoides *Apollo*, quod de *Cyllene* dicit, ne illa te decipiat.

1080 POP. De qua *Cyllene*? BOT. Hujus manum finxit

Cyllenen esse merito, quia, ut ille ait, indidit in *cyllen*, *id est*, *curvam in manum dedit ei aliquis mimus*.

CL. Non recte dicis; per *Cyllenen* enim *Phoebus*

Recte innuit manum *Diopithis*.

Sed est mihi oraculum de te alis instructum:

1085 Ut aquila fias, & omni terrae imperes.

BOT. Mihi etiam est oraculum, ut & omni terrae imperes & rubro mari,

Et ut in *Ecbatanis* jus dicturus sis lambens conditos cibos.

CL. At ego infomnium vidi, & mihi videbatur ipsa *Minerva*

Populum perfundere opibus & sanitate e fitula.

1090 BOT. Ego etiam, ita me *Jupiter* amet; nam & mihi videbatur ipsa *Minerva*

Ex arce descendere, eique noctua infidere:

Deinde mihi e marsupio videbatur perfundere caput utriusque;

Tuum quidem ambrosia, *Popule*; hujus autem *Cleonis* muria alliata.

POP. Ju! ju! Nemo ergo erat *Glanide* sapientior.

1095 Quin meipsum tibi commendo, (*committo*),

Quamvis senem educandum, & ut olim puerum denuo docendum.

CL. Nondum, obsecro, sed expecta, nam ego

Grana hordeacea tibi praebebo & victum quotidie.

POP. Non libenter audio de granis hordeaceis; saepe

1100 Deceptus sum a te & a *Theophane*.

CL. Imo farinam tibi praebebo praeparatam.

BOT. Ego vero mazas parvas jam piftas.

Et

vf. 1094. Τῆ Γλανίδῃ] Placent *Populo* infomnia *Allantopolae*, & *Oracula*; hinc neminem esse sapientiorum ait *Glanide*, ad quem ille *oracula* sua referebat. Vult autem *Comicus* significare, *Bacidem*, cujus *oraculis* *Cleo* utebatur, esse inferiorem *Glanide*. id est: illa *oracula*, quae *Cleo* jaceret, esse minus nihilo; nullus enim unquam fuit *Vates Glanis*. sed hoc est *Piscis* nomen, ut ait *Scholias* supra ad vf. 1000.

vf. 1096. Τερονταρωαίν] *Scholias* dicit *Comicum* alludere ad usum *Sophoclis* ex *Peleo* locum: Πηλία

ἢ Αἰδάμιον εἰσφέρει μόνον ἡ τερονταρωαίνῃ κἀναπαιδία· πάλιν γὰρ αὐθις παῖς ὁ γροθσκίων ἀνός· *Peleum* *Aenai* filium ego sola domum custodiens curo senem, & quasi puerum educo; nam iterum est puer, senex homo.

vf. 1100. Θυφάνης] Hunc *Thuphanem* tanquam adulatorum notari dicit *Scholias*, & impostorem.

vf. 1102. Μαζικὰς διαμαζαμίνιας] Infra, vf. 1163. μαζικὴν — μαζαμίνην. *Metagenes* apud *Athenacum* VI. p. 269. Μαζικὰς μαζικὰς αὐτομάτας μαζαμίνιας· *Mazas* maximas quae se vitro piffuerunt.

Καὶ τῆψον ὄπιόν· μηδὲν ἄλλ' εἰ μὴ ὄδισ.

ΔΗΜ. Ἀνύσατε νῦν, ὅ, πῶρ ποιήσετ' ὡς ἐγώ.

1105 Ὅπότ' ἂν σφῶϊν εὐ με μᾶλλον ἂν ποιῆ,

Τῆτ' ὠδύδασω ἢ Πυκίς τὰς ἡνίας.

ΑΛΛ. Τρέχιμ' ἂν ἤδη πῶτέρ' ἔσθ'. ΚΛ. Οὐ δῆτ', ἀλλ' ἐγώ.

Α C T U S T E R T I I
Σ Τ Ρ Ο Φ Η Κ Ω Λ Ω Ν Ι.

Χ Ο Ρ Ο Σ , Δ Η Μ Ο Σ .

ΧΟΡ. ⁵ Ω Δῆμε, χαλιὺ γ' ἔχεις
'Αρχιῦ, ὅτε πάντες ἄν-

1110 θρωπι δεδίασί σ', ὡς-
περ ἄνδρα τύραννον.

'Αλλ' ὑπερέγωγ' εἶ,

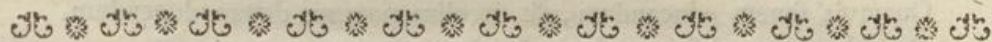
Θωπιδόμδρός τε χαί-

ρεις, καὶ ξαπατόμδρ' ἔσθ',

1115 Πρὸς τόν τε λέγοντ' αἰεὶ

Κέχλιμας· ὁ νῆς δέ σε

Παράν σπυδμηεῖ.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ, ΚΩΛΩΝ Ι.

ΔΗΜ. Νῆς ὄδκ' ἐν ταῖς κόμαις
'Υμῶν, ὅλι μ' ἔφρονεῖν.

1120 Νομίζετ' ἐγὼ δ' ἐκάν

Ταῦτ' ἠλιθιάζω.

Αὐτὸς τε γ' ἠδδομα

Βρύλλων τὸ κατ' ἡμέραν.

Κλέπτον-

vf. 1113. Θωπιδόμδρ' χαίρεις] In Acharn. vf. 632. dicit Poëta ad Populum: φησὶ δ' εἶναι πολλῶν ἀγαθῶν ἀξιῶν ὑμῖν ἢ Ποιητῆς· τὰς αὐτὰς ὑμᾶς ξενικοῖσι λόγοις μὴ λίαν ἱξατατάσθω, μίθ' ἠδδομα θωπιδόμδρος.

vf. 1118. Νῆς δ' ἐν ταῖς κόμαις] Scholiastes: Οἶον ἐν τῷ ἐγκύκλιω· ὅτι ἐκίμων οἱ ἰσπτεῖς· Quasi dicat: in cerebra; quoniam comam alebant Equites, quos hic alloquitur.

Et pisces tostos; nihil aliud restat nisi ut edas.

POP. Properate igitur perficere, quod vultis; nam ego

1105 Uter vestrum mihi plus benefecerit,

Huic tradam habenas Phycis (*concionis.*)

BOT. Curram itaque jam prior. CL. Non fane tu, sed ego prior ero.

SCENA SECUNDA.
STROPHE VERSUUM X.

CHORUS, POPULUS.

CHOR. ô Popule praeclarum utique habes
Imperium, quandoquidem omnes ho-

1110 mines metuunt te, tan-

quam tyrannum.

Sed mobilis es:

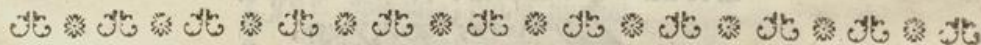
Et si quis tibi aduletur, de-

lectaris, teque decipiat:

1115 Tum etiam oratorem semper

Ore hiante spectas; mens autem tua

Praefens est absens.

SYSTEMA PER PERICOPEN, VERSUUM X.

POP. Mens non inest comis
Vestris, quando me non sapere

1120 Putatis; at ego volens

Stolidus sum instar infantis.

Nam ipsi mihi volupe est

Pitissare more infantum in dies:

Et

v. 1123. Βούλων] Verbum formatum a βούη, quae est vox infantum bibere petentium; in Nubibus v. 1386. εἰ μὴν γὰρ βούη εἴπασι, ἔγωγε γυνὸς ἀν' ἑστῆν ἐπί- 259.

Ibid. τὸ καθ' ἡμέραν] Eurip. in Ionē v. 123. κα- 260. τρέων τὸ καθ' ἡμέρας] serviens quotidie. Idem Electra v. 183. δακρύων δὲ μοι μὲν δακρυαῖα τὸ καθ' ἡμέρας] lacrymis exerceor quotidie.